



# Studieplan

ved Høgskolen i Vestfold, Fakultet for humaniora og utdanningsvitenskap

Godkjent av instituttleder 07.09.11

## Alternativ og supplerende kommunikasjon, modul 1 (ASK1), 30 stp 2011 – 2012

### Opptakskrav

Generell studiekompetanse evt. realkompetansevurdering. <http://www.hive.no/realkompetanse/>

### Innledning

Studiet i Alternativ og Supplerende Kommunikasjon (ASK) handler om hvordan man kan legge til rette for å fremme kommunikasjon hos mennesker med kommunikasjonshemninger. En person med kommunikasjonsvansker kan ha mange praktiske utfordringer og ha problemer på et eller flere nivåer i kommunikasjonsprosessen. For at et tverrfaglig team skal lykkes i arbeidet med en som har vansker med å kommunisere, er det ofte nødvendig med en grundig kartlegging av brukeren og ressursene i støtteapparatet. Når dette er kartlagt, kan man bestemme seg for når og hvor det er aktuelt med ASK og hvordan dette skal skje. Målet er at brukeren og kommunikasjonspartneren(e) kan da få et bedre grunnlag og større muligheter til å kommunisere og gjøre seg forstått; formidle sine tanker og følelser eller argumentere for det de mener er viktig.

### Målgruppe

Studiet i alternativ og supplerende kommunikasjon er et tverrfaglig studium som passer for mange forskjellige yrkesgrupper og mennesker med ulik bakgrunn og erfaring. Logopeder, ergoterapeuter, fysioterapeuter, pedagoger og spesialpedagoger, psykologer, miljøterapeuter og assistenter i barnehage, skole og avlastning, ansatte i hjelpemiddelfirmaer og ingeniører som jobber med ASK-hjelpemidler - er eksempler. Studiet vil også være interessant for foreldre som har barn med behov for alternativ og/eller supplerende kommunikasjonsløsninger.

### KUNNSKAP

Studenten

- Skal tilegne seg kunnskap om viktigheten av god kommunikasjon med ASK-brukere
- Skal tilegne seg kunnskap om sammenhengen mellom mål, innhold og arbeidsmåter samt et bredt repertoar av arbeidsmåter
- Skal tilegne seg kunnskap om teorier

### FERDIGHETER

Studenten

- Skal tilegne seg ferdigheter for selvstendig og i samarbeid med andre planlegge, gjennomføre og reflektere i og på tvers av fagområder
- Skal tilegne seg ferdigheter i å tilrettelegge og lede gode læringsmiljø
- Skal tilegne seg ferdigheter i å tilpasse opplæringen til ASK-brukernes ulike evner og anlegg
- Skal tilegne seg ferdigheter i kritisk refleksjon over egen og andres praksis i arbeidet med å videreutvikle kommunikasjonsmiljøet

## GENERELL KOMPETANSE

### Studenten

- Skal tilegne seg kompetanse i å forstå og respondere på den enkelte ASK-bruker
- Skal tilegne seg endrings- og utviklingskompetanse som grunnlag for å møte ASK-brukere i framtiden
- Skal tilegne seg kompetanse i å bruke digitale mapper som gjennomgående arbeidsform i eget studium

### Studiets mål

Gjennom studiet skal studentene:

- Tilegne seg kunnskaper og ferdigheter i forhold til å fremme kommunikasjonsmuligheter for mennesker med kommunikasjonshemninger.
- Vise innsikt i de funksjonshemmedes oppvekstvilkår og gjøre seg kjent med ulike former for kommunikasjons hjelpemidler.
- Kjenne til teorier og ulike metodiske tilnærminger for å fremme språkutvikling og kommunikasjon.
- Få innsikt i hvordan man kan informere og tilrettelegge miljøer rundt en person med kommunikasjonshemning slik at personer i miljøene bedre blir i stand til å kommunisere med den kommunikasjonshemmede.
- Få kjennskap til offentlige og private organisasjoner og firmaer som er med på å støtte opp om arbeidet med alternativ og supplerende kommunikasjon.
- Benytte seg av moderne informasjons- og kommunikasjonsteknologi for å innhente informasjon
- Lære å benytte seg av både Low-tech og High-tech (informasjons- og kommunikasjonsteknologi) i kommunikasjonsprosessen.

### Temaer

1.

Bakgrunn, historikk og begrepsavklaringer  
Språkutvikling, kommunikasjon og brukergrupper

2.

Innsikt i systemer

Grafiske systemer

Håndtegn

Taktile tegn

Materielle systemer

Grafisk kommunikasjon og symbolsystemer

3.

Lavteknologiske og høyteknologiske kommunikasjons hjelpemidler m/ IKT-baserte hjelpemidler

Tilpasning og evaluering av kommunikasjonsløsninger m/ IKT-baserte hjelpemidler

4.

Betydningen av utredning og kartlegging

Tverrfaglig samarbeid

5.

Opplæring og tilrettelegging

Formidlingsprosessen

Aktørene: Førstelinjetjeneste, andrelinjetjenesten og tredjelinjetjeneste

Strategier for å fremme kommunikasjon for ASK-brukere – teoretiske, praktiske og tverrfaglige tilnæringsmåter.

### Organiserings-, lærings- og undervisningsformer

Studiet er nettbasert med samlinger.

Fronter blir brukt som kommunikasjonsverktøy i læringsprosessen. Mye av fagstoffet vil bli tilrettelagt på Internett med veiledning og oppgaver. Mye av kommunikasjonen mellom studenter og lærere vil foregå her. Det vil bli gitt veiledning individuelt og i grupper.

Det forutsettes at studenten yter en selvstendig studieinnsats i form av selvstudium, gruppearbeid, prosjektarbeid og oppgaver. Studiet er basert på at læring oppstår i fellesskap og gjennom studentenes egen aktivitet.

Studentene vil få praktisk og teknisk opplæring i bruk av assisterende teknologi og alternative og

supplerende kommunikasjonsløsninger. Det er en forutsetning at studenten har tilgang til PC med Internett og tekstbehandler for å kunne gjennomføre studiet.

### **Prosjektarbeid**

Studentene skal i løpet av studietiden gjennomføre et praksisrelatert prosjektarbeid. Prosjektet legges fram for medstudenter på siste samling. Prosjektarbeidet leveres inn før fremlegging.

### **En digital mappe / arbeidmappe**

Kunnskapsdeling og samarbeidslæring dokumenteres gjennom digitale mapper og mappevurdering basert på samtaler, seminarer, og veiledning er en gjennomgående læringsform og arbeidsmåte. Mappevurdering ved Høgskolen i Vestfold er en systematisk samling med studentarbeider, og annet, som viser innsats, prosess, progresjon, refleksjon innenfor et fagområde. Mappeoppgavene lagres og organiseres digitalt i et åpent (eller lukket) system og viser studentens selvrefleksjoner og holdninger til emnet. Mappene er transparente, dvs. gir mulighet for studentene å ha innsyn i hverandres mapper, som igjen skal føre til samarbeidslæring og kollektive prosesser og produkter.

Studentene bør tidlig i studiet gjøre seg kjent med fag-/studieplanen.

#### **Tilstedeværelse**

Studentene skal være til stede i læringsfellesskapet på alle læringsarenaer. Det vil si i det digitale rom og på samlingene.

- *Obligatorisk: Fremlegging av prosjekt på siste samling.*
- Fravær dokumenteres med sykmelding

*Krav om deltakelse: 60 %.*

- fravær dokumenteres med sykmelding

Vi skiller mellom to typer tilstedeværelse:

*Obligatorisk* brukes i forbindelse med økter og studentarbeider som studentene må gjennomføre/utføre for å kunne gå opp til eksamen i faget. Det som i fagplanen står som obligatorisk skal

- gjennomføres på det tidspunkt fagplan/årsplan sier
- dokumenteres gjennomført via opprop og notater fra faglærer
- bare kunne tas igjen når tilbudet gis igjen, f. eks. neste studieår eller neste semester når det samme emnet gjentas

Det er teamleder/fagansvarlig som følger opp konsekvenser og tiltak.

### **Pensum**

Se egen litteraturliste.

### **Forsknings- og utviklingsarbeid**

Studentene skal i løpet av studieprogrammet få innføring i forsknings - og utviklingsprosjekter og de kan få mulighet til delta i FoU-prosjekter.

### **Eksamens- og vurderingsordninger**

Vurdering er en sentral del av hele studieprosessen. Det gjelder egenvurdering, men også vurdering fra medstudenter og fra lærere. Vurdering skjer gjennom formativ vurdering (veiledende vurdering/prosessvurdering underveis i studiet) og summativ vurdering (sluttvurdering med sensur). Veiledning er en vesentlig lærings- og undervisningsform på alle læringsarenaer i profesjonsutdanningen. Veiledning skjer i gruppe og individuelt – av faglærere og medstudenter. Veiledning er obligatorisk i prosjektoppgaven.

**Eksamen består av to deler:**

- 1) Prosjektarbeidet (gruppe) skal resultere i en skriftlig oppgave som leveres inn og deretter legges frem for medstudenter og lærere. Fremlegget vil bli karactersatt, A-F. Denne karakteren teller 45%.
- 2) I tillegg skal studenten gjennomføre en skriftlig hjemmeeksamen (individuell) som karactersettes, A-F. Denne teller 55 %.

Arbeidsmappa må godkjennes 3 uker før innlevering av den individuelle eksamensoppgaven.

En arbeidsmappe omfatter alle arbeidene som samles i et fagstudium eller i en nærmere angitt del av et fagstudium. Arbeidene i arbeidsmappen skal ta utgangspunkt i målene for studieenheten slik de er uttrykt i avsnittet mål og målområder. Dersom flere studenter har vært sammen om et arbeid som legges i arbeidsmappen, må det klart fremgå i hver av de samarbeidende studenters arbeidsmapper. De enkelte arbeider i en arbeidsmappe skal godkjennes av faglærer(e) når de oppfyller de formelle krav med hensyn til innhold, nivå, etc, som beskrives i fag- eller studieplan. Når et arbeid i arbeidsmappen er godkjent, innebærer det kun at de formelle krav som beskrives i fag- eller studieplan er oppfylt. Det er ikke en karaktervurdering.

Godkjent arbeidsmappe med arbeider levert innen fastsatte frister er en forutsetning for å kunne framstille seg til eksamen. Teori og refleksjoner vektlegges i alle oppgaver i løpet av studieåret.

**Ny/utsatt eksamen**

Ved strykkarakter til eksamen (F/ikke bestått), skal studenten ved 2. gangs forsøk forbedre sin besvarelse ut fra de samme kriterier og oppgaveformuleringer gitt ved ordinær eksamen. Ved 3. gangs forsøk vil det bli gitt ny oppgave/nye kriterier. Dersom den ordinære eksamen er en gruppebesvarelse, skal det ved 3. eksamensforsøk gis ny, individuell oppgave. Andre og tredje gangs eksamensforsøk skal normalt gjennomføres i påfølgende semester, eller neste gang eksamen i faget avholdes.

**Evaluering**

Evaluering gjennomføres midtveis i studiet og etter studiets avslutning.

**Internasjonalisering**

Ikke aktuelt i dette studiet.

**Yrkesmuligheter, kompetanse, videre utdanning**

Studiet passer for mange forskjellige yrkesgrupper med ulik bakgrunn og erfaring. Logoped, ergoterapeut, fysioterapeut, pedagoger og spesialpedagoger, psykologer, miljøterapeuter og assistenter i barnehage, skole og avlastning, ansatte i hjelpemiddelfirmaer og ingeniører som jobber med ASK-hjelpemidler – får kompetanse i alternativ og/eller støttende kommunikasjonsløsninger.

**Praksis**

Et praksisrelatert prosjektarbeid skal gjennomføres i studiet.